Novosti, 14.10.2022, str. 30, A3

Evidencijski broj / Article ID: 20252392
Vrsta novine / Frequency: Tjedna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section:

Simon Stephens:
Svjetlo pada
(r: Janusz Kica)

(Zagrebačko kazalište mladih)

Ove uspješne predstave ne bi bilo bez njezinog sjajnog glumačkog ansambla (Foto: Marko Ercegović/ZKM)

PIŠE Bojan Munjin

Tračak empatije

Ni pisac ni redatelj ne žele raskopati ljudske rane, nego navijaju za turobne junake ove priče

PRIČA je to o jednoj porodici u kojoj majka alkoholičarka, tražeći novu bocu votke, umire u supermarketu od moždanog udara, u kojoj je troje djece razbacano posvuda, a njezin bivši, dobrostojeći muž mijenja ljubavnice kao na tekućoj traci. Svi se sa svojim teškim dilemama nalaze na potpuno ogoljenoj ZKM-ovoj pozornici, kao na kakvom beskrajnom autoputu: netko ima problema sa suputnicima, netko je stao i ne može dalje, netko je nestao u magli, a netko ustrajno pokušava nastaviti dalje bez obzira na svu muku od koje, njemu ili njoj, puca glava. To je otprilike tematski okvir komada 'Svjetlo pada' engleskog dramatičara SIMONA STEPHENSA, u nas nedovoljno poznatoga ali krajnje respektabilnog i nagrađivanog u vlastitoj zemlji.

Stephensova veličina nije tek u opisu života tih tipičnih junaka srednje klase, tzv. običnih ljudi, nego u kreiranju njihovih glasova i psiholoških drhtaja kroz koje naziremo njihova unutarnja stanja, bolove i konflikte sa sobom i drugima, koji zajedno kreiraju uznemireno tkanje života i sudbina. Zato je ova drama, poput naše stvarnosti, ispreturana, hibridna i kompleksna, u njoj gledamo sudare, kontroverze i paralelne živote njenih junaka, koji pokušavaju održati kakav-takav kompas vlastitih biografija ili naprosto preživjeti. Redatelj JANUSZ KICA rafinirano je slijedio tu lelujavu atmosfersku nit, kako psihološke tako i egzistencijalne drame, ostavljajući akterima da, kao u začudnoj šahovskoj partiji povlače ponekad tragikomične, a ponekad očajničke poteze. Ti unutrašnji svjetovi junaka, njihove traume, pokušaji i pogreške, diskretno ali uvjerljivo oslikavaju i vrijeme današnje: svatko je uglavnom sam čak i onda kada je s nekim i svatko pokušava izdržati čak i kada je to emotivno ili socijalno jako teško. Stephens se u svojim komadima primarno bavi aspektima grubosti engleskog društva ili tamnijom stranom civilizacije uspjeha i modernog kapitalizma, ali nam 'Svjetlo pada' na ZKM-ovoj pozornici jasno govori da smo i mi ovdje ili bilo gdje drugdje danas sudionici takvog neurotičnog života, ponajprije kao njegove žrtve. Kao i vrlo često dosad ove ZKM-ove definitivno uspješne predstave ne bi bilo bez njezinog sjajnog glumačkog ansambla, odnosno bez DORIS ŠARIĆ KUKULJICE, SRETENA MOKROVIĆA, LUCIJE ŠERBEDŽIJE, MIJE MELCHER, VEDRANA Živolića, UGA KORANIJA, ADRIANA PEZDIRCA, NATAŠE DANGUBIĆ, PETRE SVRTAN i IVANA PAŠALIĆA. Snaga tog ansambla oduvijek je bila u tome da bolna pitanja i najteže drame na pozornicu donose bez suvišnog patosa i prenaglašene glume, sa zavidnim glumačkim talentom i lakoćom suverenog svjedočanstva.

Više nego dobra vijest za današnji teatar općenito je da ni pisac ni redatelj nisu u ovoj predstavi željeli pred nama samo raskopati ljudske rane i ostaviti ih otvorenim, kao što to vrlo često čini današnje tzv. kazalište brutalnosti. Oni su, kao i mi iz trećeg ili sedmog reda partera, svejedno, nekako htjeli navijati za turobne likove te priče. Na kraju se pokazuje da je to ipak moguće: makar i na grobu vlastite majke, sve ljudske strasti, suicidalne namjere i depresivne misli o praznom životu, polako se stišavaju, a međusobna empatija junaka ili *ono što je* od nje ostalo, kao slabašno ali trajno svjetlo, obasjavaju njihova lica. Lako je danas pozornicu zasipati gomilom blata i očaja, nešto teže je voljeti ljude i njihove slabosti. Potonjima bez sumnje pripada dramatičar Simon Stephens. Ili, kako kaže redatelj ove predstave Janusz Kica: 'Možda će o budućnosti kazališta i njegovim šansama presuditi upravo pisci'. ■

Presscut d.o.o. -- Domagojeva 2, 10000 Zagreb, Croatia -- tel.: +385 1 4550 385, fax.: +385 1 4550 407 -- www.presscut.hr -- helpdesk@presscut.hr